

Validace produktů OP VK KARP

Název předmětu: **Znakový jazyk pro studenty se speciálními potřebami**

Jméno a příjmení hodnotitele, tituly: **Mgr. Andrea Hudáková, Ph.D.**

Pracoviště hodnotitele: **UK v Praze, Filozofická fakulta, Ústav českého jazyka a teorie komunikace, vedoucí oboru Čeština v komunikaci neslyšících**

(<http://ucjtk.ff.cuni.cz/cnes/>)

Posuzujte ve všech bodech sylabus předmětu, výukovou oporu, LMS kurz (byl-li vytvořen), pilotáž. *Opírala jsem se navíc o e-mailovou korespondenci s autorkou kurzu a o evaluační výstupy od frekventantů a od autorky kurzu.*

1. Silné stránky předmětu (syllabus, opora, LMS)

- Velké osobní zaujetí autorky, a to jak na poli odborném, tak na poli pedagogickém. Autorka dokáže studenty nadchnout, při výuce se snaží o používání aktivizačních metod, výukovou oporu obohatila hojnými příklady z praxe, do programu kurzu zařadila dvě exkurze a do výuky pozvala čtyři hosty.
- Autorka je CODA (Child of Deaf Adults) tlumočnice, proto oplývá vskutku bohatými zkušenostmi ze života v komunitě Neslyšících; zřejmě je velmi jistá v praktické komunikaci s neslyšícími, nedoslýchavými a ohluchlými osobami.
- Velmi důležitá, užitečná – a dle reakcí frekventantů kurzu – pozitivně přijímaná osvěta mezi studenty OU, jež explicitně či implicitně směřuje ke společnosti přijímající neslyšící, nedoslýchavé a ohluchlé osoby bez předsudků a s pochopením.
- Regionální ukotvení – souvztažnění kurzu s Komunitním plánem města Ostravy, s činnostmi centra Pyramida atd.

2. Slabé stránky předmětu (syllabus, opora, LMS)

V první řadě název a cíl kurzu.

- Kurz se jmenuje *Znakový jazyk pro studenty se speciálními potřebami*.
 - a) Proč pro studenty se speciálními potřebami? Neshledala jsem na koncepci kurzu nic, co by nasvědčovalo tomu, že adresáti mají speciální potřeby. Navíc: vyučovat v jednom kurzu uživatele českého znakového jazyka/znakované češtiny a frekventanty, kteří se s těmito systémy komunikace setkávají poprvé, podle mě není možné.
 - b) Co je myšleno termínem znakový jazyk? Podpořil by někdo vznik kurzu nazvaného Mluvený jazyk?
 - c) Navzdory názvu je pojednání o českém znakovém jazyce věnována jen velmi malá část výukové opory.
- Co je cílem kurzu?
 - d) Seznámit frekventanty kurzu s komunitou Neslyšících? Nebo s osobami se sluchovým postižením? Uvést je do tzv. Deaf studies? Poskytnout jim základy surdopedie? Naučit je základy českého znakového jazyka? Naučit je základy znakované češtiny?
 - e) Pokud jde o praktickou výuku základů komunikace s osobami se sluchovým postižením, jaký komunikační systém se mají frekventanti učit? Český znakový jazyk, nebo znakovanou češtinu. Toto je pro pojetí celého kurzu zcela zásadní, avšak ve výukových materiálech nejasné a nekoncepční.

Z dalších závažných připomínek vybírám:

- Výuková opora po formální ani po obsahové stránce nevykazuje rysy charakteristické pro učební text. Ať už tím, že postrádá jakoukoli oporu v odborné literatuře nebo tím že je v ní mnoho jazykových nedostatků, a to ve všech jazykových rovinách, od pravopisu po výstavbu textu. Text je celkově nekoherentní, některé pasáže se opakují, jiné na sebe vůbec logicky nenavazují a některé jsou redundantní. Bohužel se v něm vyskytují i velmi závažné faktické chyby.
- Struktura výukové opory nekorespondovala se strukturou vlastní výuky. Ve výukové opoře komplexní „teoretický blok“ předcházela komplexnímu „praktickému bloku“, zatímco při výuce byl na část „teoretickou“ a „praktickou“ rozdělen každý 90minutový blok.
- U praktické výuky českého znakového jazyka/znakované češtiny jsem nepochopila, jak mají frekventanti tvořit věty a krátké texty, když výuka je zaměřena pouze na osvojování slovní, resp. znakové zásoby a gramatické učivo ve výukové opoře zcela chybí.
- Kurz jen vytvořen též v LMS verzi. Toto médium se zcela jedinečně hodí pro zaznamenávání vizuálně motorické komunikace neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých osob. Je mi nesmírná škoda, že tento potenciál autorka nevyužila a i v LMS verzi pracovala pouze s česky psanými texty.
- Není mi jasné, zda LMS verze má sloužit „pouze“ jako doplněk k prezenční výuce (jako tomu bylo v pilotáži), nebo se v budoucnu uvažuje o možnosti jejího využití pro distanční vzdělávání. Pokud jde o teoretickou část kurzu, je takové využití jistě možné, praktickou výuku jazyka však přes toto médium nemohu doporučit.

3. Navržená zlepšení a doporučení vzhledem k silným a slabým stránkám a k evaluaci pilotáže

- Za nezbytné považuji reformulovat cíle a dle nich změnit název předmětu a vytvořit novou koncepci kurzu. Při tom je nutno zohlednit i poměrně nízkou hodinovou dotaci kurzu (90 minut týdně po dobu jednoho semestru).
- Výukovou oporu je nutno zcela přepracovat, při její tvorbě vycházet z naší i zahraniční odborné literatury, dodržovat charakter učebního textu a nepodceňovat důkladnou závěrečnou redakci a korekturu.
- Jakkoli je autorka rodilou mluvčí českého znakového jazyka/znakované češtiny, doporučuji minimálně k praktické výuce jazyka přizvat ještě druhého učitele – neslyšícího mluvčího, nejlépe lingvisticky poučeného.
- Do LMS verze doporučuji zařadit videa s českým znakovým jazykem/znakovanou češtinu, čímž se jistě zvýší efektivita výuky praktického jazyka.
Jsem si vědoma toho, že autorka je postavena před skutečně obtížný úkol, proto si dovoluji nabídnout jí mnohem podrobnější analýzu a následně konzultace a spolupráci.

4. Závěry ve vztahu k trvalé udržitelnosti

- Domnívám se, že takto tematicky zaměřený kurz by měl být v nabídce všech vysokých škol poskytujících humanitní vzdělání, ideálně v nabídce všech vysokých škol. U pedagogických oborů si dokonce dovoluji tvrdit, že by měl být součástí povinných studijních plánů (s ohledem na RVP, na okluzivní směřování českého školství apod.). A proto bych byla ráda, kdyby zde posuzovaný kurz – po zásadním přepracování (viz výše) – byl stabilní součástí portfolia kurzů nabízených studentům OU.

Analyzováno z pohledu (nehodící se škrtněte):

garanta partnerské školy externího evaluátora

Ostatní účastníci evaluačního semináře: viz prezenční listina

Místo konání, datum a podpisy koordinátora projektu a osoby, která provedla hodnocení
(bude doplněno na evaluačním semináři)

Kudrlová

Trn